

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-438-5-63>

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

XX століття характеризується поглибленням міжнародних господарських зв'язків, які вийшли на якісно новий рівень, набули системного характеру, що призвело до формування єдиного світового ринку капіталів, товарів та послуг, робочої сили та інформаційного простору.

Аналізом експорту та імпорту в контексті зовнішньої торгівлі України займалися багато теоретиків та практиків такі, як О. П'янкова, О. Ралко, А. Задоя, С. Кулицький, В. Далик, Н. Дуляба, Н. Калюжна, Н. Кизим, В. Зінченко, Ю. Козак, Н. Логвінов, Є. Агєєв, І. Багров, Г. Маховиков, С. Герасименко, А. Єріна, Р. Кулинич, І. Манцуров, В. Михайлова, Р. Моторина, О. Осауленко, Н. Парфенцева, А. Сидорова та багато інших науковців.

В умовах функціонування України на зовнішньому ринку досить актуальним питанням є не тільки аналіз обсягів експорту та імпорту, але й аналіз товарної експортно-імпоротної структури, структури експорту та імпорту послуг, партнерів України за зовнішньоторговельними відносинами тощо.

Експортно-імпортні операції – це каталізатор економічних перетворень, які активно впливають на формування в країні ринкових структур і механізмів, сприяють накопиченню капіталу, створенню конкурентного середовища і визначенню ринкової мотивації у вітчизняному бізнесі, залученню його до зарубіжного підприємництва.

Ринкова економіка відкритого типу, ліквідація державної монополії зробили більш доступним внутрішній вітчизняний ринок для іноземних товарів і капіталів та вимагають здійснювати прогресивні зрушення у вітчизняній економіці, а саме підвищувати конкурентоспроможність вітчизняних промислових підприємств, що дасть реальну можливість інтеграції в світове господарство. Однак на практиці ці можливості реалізуються непослідовно і суперечливо, терміни вирішення проблеми економічного зростання загалом відкладаються на довгі роки.

Імпорт – це ввезення країну іноземних товарів, послуг, капіталів; ввезення товарів, робіт, послуг, результатів інтелектуальної діяльності,

в тому числі виключних прав на них, на митну територію країни з-за кордону без зобов'язання про зворотній вивіз.

В.С. Новицького визначає імпорт як завезення на територію країни товарної маси за відповідно оформленою купівельною операцією із іншої країни для продажу і споживання продукції на теренах країни-імпортера.

Т.М. Циганкової, експорт – вивіз товарів, робіт, послуг, результатів інтелектуальної діяльності, в тому числі виключних прав на них, з митної території країни за кордон без зобов'язання їх зворотного ввозу.

К.Е. Решетняк підкреслює, експортно-імпортні операції – це комерційна діяльність, пов'язана з купівлею-продажем товарів, що мають матеріально-речову форму.

С.В. Мочерний трактує експорт як вивезення за кордон товарів, проданих іноземним покупцям і призначених для продажу на іноземних ринках або для переробки в інших країнах. До експорту також відносяться перевезення товарів транзитом через іншу країну, вивезення, перевезення із другої країни товарів для продажу в третій країні.

Імпорт, на думку С.В. Мочерного, визначає як ввезення за кордону товарів, послуг, технологій, капіталу, цінних паперів для реалізації та застосування на внутрішньому ринку. В основі імпорту – міжнародний поділ праці, природні умови (наявність мінеральних та сільськогосподарських ресурсів тощо), рівень розвитку продуктивних сил інші фактори.

Види зовнішньоекономічної діяльності визначені також в Законі України «Про зовнішньоекономічну діяльність». Відповідно до цього закону експорт та імпорт відносять до одного із видів зовнішньоекономічної діяльності, які здійснюють в Україні суб'єкти цієї діяльності. Види зовнішньоекономічної діяльності визначені також в Законі України «Про зовнішньоекономічну діяльність».

Література:

1. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. № 959-ХІІ, станом на 03.01.2017 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
2. Гаврилюк І. І. Динаміка та тенденції розвитку міжнародної торгівлі в Україні. *Економіка та суспільство*. 2023. № 47. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2126> (дата звернення: 02.05.2024).
3. Калюжна Н. Зовнішня торгівля України: методологія дослідження. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2017. № 1. С. 16–31.
4. Крутік Ю.В. Зміст понять «імпорт» та «експорт» як об'єктів державного регулювання. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління*. 2020. № 5. С. 138–142.